

ชื่อเรื่องการค้นคว้าอิสระ	ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการขยะมูลฝอยด้วย ชุมชน: กรณีศึกษา บ้านวังฆ้อง ตำบลถ้ำทอง อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน
ชื่อผู้เขียน	พันจำโท อนุสร คำวัง
หลักสูตร	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร. ปเนต มโนมัยวิบูลย์

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนบ้านวังฆ้อง และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนบ้านวังฆ้อง หมู่ที่ 3 ตำบลถ้ำทอง อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน โดยใช้กรอบแนวคิดในการวิจัยที่ปรับมาจากเกณฑ์การประเมินชุมชนปลอดขยะ Zero Waste ของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ผลการศึกษาพบว่า

รูปแบบในการบริหารจัดการขยะของชุมชนบ้านวังฆ้องได้เริ่มจากครัวเรือน โดยการส่งเสริมและการสร้างความเข้าใจในกระบวนการจัดการขยะจากจุดเริ่มต้น ให้ครัวเรือนมีการคัดแยกขยะ และกระบวนการจัดการขยะที่คัดแยกในแต่ละประเภท ผ่านสื่อต่าง ๆ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และจิตสำนึกในการดำเนินการให้แก่ครัวเรือนในชุมชน มีการประยุกต์ใช้หลัก 3Rs การดำเนินงานตามแนวปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” การจัดตั้งธนาคารวัสดุรีไซเคิล และการจัดตลาดนัดขยะรีไซเคิล

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนบ้านวังฆ้อง แยกเป็นปัจจัยภายในที่มีผลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนบ้านวังฆ้อง ได้แก่ การมีผู้นำและคณะกรรมการที่เข้มแข็ง การมีส่วนร่วมจากกลุ่มพลังต่าง ๆ ในชุมชน เช่น กลุ่มพลัง

ของผู้สูงอายุ เด็กและเยาวชน กลุ่มแม่บ้าน และ อสม. วัด ความสามัคคีและจิตสำนึกของคนในชุมชนที่มีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะจากต้นทาง และปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนบ้านวังฆ้อง ได้แก่ การได้รับการสนับสนุนในเชิงนโยบาย แผนงาน และงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบลถ้ำทอง ได้รับการสนับสนุนจากภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ที่สำคัญ เช่น บริษัททวงษ์พาณิชย์สาขาพระธาตุเขาน้อย และสาขาอำเภอนาน้อยที่เข้ามารับซื้อถึงในชุมชน ภาคีเครือข่ายจากหน่วยงานองค์กรภาครัฐที่อยู่ในชุมชน และนอกชุมชน เช่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลถ้ำทอง โรงเรียนบ้านถ้ำทอง สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดน่าน สถาบันการจัดการบรรจุภัณฑ์และรีไซเคิลเพื่อสิ่งแวดล้อม สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย Thailand Institute of Packaging and Recycling Management for Sustainable Management หรือ ทิป เอ็ม เซ่ ร่วมกับกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม จนส่งผลให้ชุมชนบ้านวังฆ้องเป็นชุมชนปลอดขยะ ได้รับรางวัลในการเข้าร่วมประกวดรางวัลโครงการจัดตั้งธนาคารวัสดุรีไซเคิล 400 ชุมชน ประเภทชุมชนเครือข่าย รับพระราชทานถ้วยรางวัลจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปี 2553 จัดโดยกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมกับสถาบันการจัดการบรรจุภัณฑ์และรีไซเคิลเพื่อสิ่งแวดล้อมสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

คำสำคัญ: ขยะมูลฝอย/การบริหารจัดการองค์กร/ชุมชน

Independent Study Title Success Factors for Community - Based Solid Waste Management: A Case Study of Wang Kong Village, Tambon Tuem Tone, Mueang Nan District, Nan Province

Author Chief Petty Officer Second Class Anusorn Khamwang

Degree Master of Public Administration

Advisor Panate Manomaivibool, Ph. D.

ABSTRACT

This independent study aims at discerning patterns and success factors behind the community-based waste management in Moo 3 Baan Wang Khong, Thuemtong Sub-district, Muang District, Nan Province. The framework was adapted from the Department of Environmental Quality Enhancement's Zero Waste criteria.

The study finds that successful waste management began at home. The village encouraged households to participate by instilling understanding about source separation and 3Rs through trainings and other communication channels. The implementation also followed the Sufficiency Economy principles. The community operated a recyclable bank and recyclable markets.

Key success factors can be divided into internal and external factors. Internal factors included leadership and a strong committee, participation and supports from other groups in the community like elders, school students, housewives, health volunteers and religious groups, and public awareness on the importance of source separation. External factors that assisted the community were supports from Thuemtong Tambon administrative organization, private waste

dealers such as Wongpanit and local businesses, local hospital, school, provincial offices, the Department of Environmental Quality Enhancement, and the Thailand Institute of Packaging and Recycling Management for Sustainable Management (TIPMSE). These factors enabled the village to successfully participate in Recycling Bank Competition and won the grand prize in 2010.

Keywords: Solid Waste/Administrative Organization/Community

